

PRÁVO EVROPSKÉ UNIE

Jednotný vnitřní trh – pro ekonomy

Masarykova univerzita 2019 – 301
VŠB

Právo EU jako integrační nástroj

- **právo jako integrační nástroj** nadstátního prostředí
- **primární a sekundární právo** ES (EU)
- orientace ve smlouvách ES, EU, Lisabon
- **2 metody úpravy:**
 - samostatná unijní úprava (primární, nařízení) – paralelně s vnitrostát. právem
 - určování obsahu vnitrostátní úpravy (směrnice)
 - zajímají nás směrnice?

Sbližování práva v EU

Jednotný vnitřní trh

pramen: SFEU

Pojem jednotného vnitřního trhu - 1

- *Definice (čl. 26/2 SFEU): Vnitřní trh zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu v souladu s ustanoveními Smluv.*
- **První složka vnitřního trhu:**
- **4 základní svobody** – volný pohyb zboží, osob, služeb, kapitálu

Pojem jednotného vnitřního trhu - 2

- **Druhá složka vnitřního trhu:**
- **společné politiky**
 - **základní (původní - již ve společném trhu)** – zemědělská, dopravní, společná obchodní, sociální, (soutěžní)
 - **novější (Maastricht – až v jednotném vnitřním trhu)** –
 - vízová, azylová a přistěhovalecká,
 - hospodářská a měnová,
 - fiskální (daně)
 - ochrana spotřebitele,
 - hospodářská a sociální soudržnost,
 - ochrana životního prostředí,
 - rozvojová spolupráce aj.

Společný trh x jednotný vnitřní trh

- **přechod** od společného trhu k jednotnému vnitřnímu trhu (vyšší stupeň): cca 1993
- **právní nástroje**: Jednotný evropský akt 1986, Maastrichtská smlouva
- q1 a q2 rozšíření 4 základních **svobod**
- Maastricht: zavedení **nových společných politik**, perspektiva jednotné měny

Sbližování (harmonizace) práva

- Právní režim EU tvoří:
 - vlastní **předpisy EU** – primární právo, nařízení platné ve všech členských státech
 - právní předpisy **členských států** přizpůsobené (modifikované) podle směrnic = **výsledek sbližování práva**
 - předěl: 1986 – JEA (kvalifikovaná většina)

Postup při harmonizaci (základní obecné pravidlo)

- Čl. 114 SFEU: **Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem** (rozhodování kvalifikovanou většinou) přijímají opatření (= směrnice) ke sbližování ustanovení právních a správních předpisů členských států, **jejichž účelem je vytvoření a fungování vnitřního trhu.**
- **Možnost výjimek:**
- Pokládá-li členský stát po přijetí harmonizačních opatření za nezbytné ponechat si vlastní vnitrostátní předpisy nebo zavést nové ze závažných důvodů uvedených, oznámí je Komisi spolu s důvody pro jejich ponechání nebo zavedení.
- Komise ... dotyčné vnitrostátní právní předpisy schválí nebo zamítne poté, co prověří, zda neslouží jako prostředek svévolné diskriminace nebo zastřeného omezování obchodu mezi členskými státy a nenarušují fungování vnitřního trhu.

Čtyři základní svobody

volný pohyb:

1. **zboží** (volný obchod)
2. **osob** (práce, podnikání)
3. **služeb**
4. **kapitálu** (platby, investice)

Volný pohyb zboží

- **Překážky obchodu k odstranění:**
- - fiskální
 - cla a jiné dávky,
 - daňová diskrim.
- - jiné (administrativní)
 - množstevní omezení, zákazy dovozu a vývozu

Administrativní překážky.

Kvantitativní omezení dovozu a opatření s rovnocenným účinkem 1

- Čl. 34 – chybí definice (vymezení)
- **Dassonville (8/74)**: jakékoli opatření státu, které znamená
 - přímé nebo nepřímé
 - skutečné nebo potencionální omezení pohybu zboží

Kvantitativní omezení dovozu a **opatření s rovnocenným účinkem 2**

- Neadekvátní šíře „dassonvillské“ definice
- **Cassis de Dijon (120/78)**: odůvodněná omezení:
 - kategorické požadavky (vitální zájmy) státu uznávané komunitárním (dnes unijním) právem
 - proporcionalita a nezbytnost jejich uplatnění

Kvantitativní omezení dovozu a opatření s rovnocenným účinkem 3

- další narušení „dassonvillské“ definice
- **Keck a Mithouard (C-267,268/91):**
- nediskriminační marketingové metody přípustné
- faktická opatření členského státu, nečinnost (**jahody**)

Směrnice Komise č. 70/50

ze dne 22. prosince 1969 založená na čl. 33 odst. 7 o zrušení opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením dovozu, na která se nevztahují jiné předpisy přijaté na základě Smlouvy o EHS

- směrnice Komise pro přechodné období (do 31.12.1969)
- účel: odstranit zatím existující opatření s rovnocenným účinkem
- proto jejich vymezení (*omezují dovoz zvýhodňováním domácího zboží*):
 - diskriminační (odlišný režim)
 - nediskriminační (stejný režim – vadí jen při zneužití)
- demonstrativní výčet opatření
- překonáno judikaturou – někdy přísnější (Dassonville)
- ale dodnes se na ni Soudní dvůr odvolává

Kvantitativní omezení dovozu a opatření s rovnocenným účinkem: **dovolené výjimky (čl. 36)**

- ochrana veřejné mravnosti
- ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti
- ochrana života a zdraví
- ochrana kulturního bohatství
- ochrana práv k duševnímu vlastnictví
- **obecná podmínka: není svévolná diskriminace ani skryté omezování obchodu**

Metodika určování přípustnosti opatření:

- výjimka podle čl. 36:
 - **ANO** – opatření přípustné
 - **NE** – pokračování k judikatuře ESD
- výjimka obsažená v judikatuře k čl. 34:
 - **ANO** – opatření přípustné
 - **NE** – opatření definitivně nepřípustné

Volný pohyb služeb

- Poskytování služby v jiném členském státě (přeshraniční prvek)
- Zákaz diskriminace podle státní příslušnosti
- Nesystematičnost a nahodilost činnosti
- Směrnice o službách: podmínky poskytování služeb

Pojem služby

- samostatná výdělečná činnost
- poskytovaná za úplatu
- nejde o pohyb zboží, osob ani kapitálu
- režim služeb: dočasné nebo jednorázové poskytování – X - dlouhodobá nebo trvalá činnost = režim usazování (podnikání), ne služeb